

КОНКУРС МОВНОГО ПЛАКАТА

СТОР. 3

ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ: ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

СТОР. 4 - 5

КІБЕРПІДЛІТОК І БАТЬКІВСЬКІ СТРАТЕГІЇ У ВІДПОВІДЬ НА ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ СУСПІЛЬСТВА

СТОР. 6

ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА УКРАЇНИ

Засновники — Національна академія педагогічних наук України
Видавництво «Педагогічна преса»

№ 6 (280), ЛИСТОПАД – ГРУДЕНЬ 2020

ШЛЯХИ І МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ

19 листопада в онлайн-режимі відбувся методологічний семінар «Шляхи і механізми підвищення конкурентоспроможності університетів України», організований НАПН України, Відділенням вищої освіти

НАПН України, яке акумулює, узагальнює та окреслює напрями досліджень в галузі вищої освіти в Україні. Учасників заходу привітав очільник Міністерства освіти і науки України Сергій Шкарлет. Він зазначив, що сьогодні

курсів і природокористування Станіслав Ніколаєнко, народний депутат України Володимир Арешонков, ректор Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна Віль Бакіров, академік-секретар Від-

ти НАПН України. Інститутом вищої освіти НАПН України, ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Методологічний семінар зібрав у науковій дискусії поважних учених та управлінців — академіків НАН України, НАПН України, ректорів кращих університетів України, освітян та інших зацікавлених осіб. Відкрив семінар президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, який наголосив на важливості даної проблематики та відповідальності Відділення вищої освіти

ні особливого значення набувають питання співпраці університетів, впровадження інноваційних технологій, застосування диджиталізації тощо і висловив сподівання, що саме напрацювання семінару НАПН України стануть основою подальшого розвитку якості й підвищення конкурентоспроможності як кожного окремого університету, так і вищої освіти України в цілому.

На семінарі виступили перший віце-президент НАПН України Володимир Луговий, ректор Національного університету біоре-

ділення вищої освіти НАПН України Петро Саух, ректор Національного університету «Острозька академія» Ігор Пасічник, ректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Дмитро Лук'яненко, завідувач кафедри автоматизації та інтелектуальних інформаційних технологій Вінницького національного технічного університету Роман Кветний. (Продовження теми на стор. 3).

Пресслужба НАПН України

ВІТАННЯ З НОВИМ 2021 РОКОМ

Від Національної академії педагогічних наук України і від мене особисто прийміть найщиріші вітання з Новим 2021 роком та Різдва Христовим!

Нехай ці світлі і радісні свята принесуть нам оновлення й оздоровлення, нові можливості і перспективи, віру і надію на кращу долю, мир та злагоду, успіх і процвітання! Нехай Новий 2021 рік буде для нашої країни щедрим на радісні новини, щасливі миттєвості, наповнений справжніми перемогами і великими справами.

Бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я, щастя, енергії, натхнення, оптимізму, втілення ідей та задумів, здійснення всіх мрій!

З повагою,
Президент НАПН України,
Президент Товариства «Знання»
України Василь КРЕМЕНЬ

Передплата на 2021 триває. Індекс газети – 30670.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАПН УКРАЇНИ ОБРАЛИ ПОЧЕСНИХ АКАДЕМІКІВ

20 листопада в дистанційному онлайн-режимі відбулися загальні збори Національної академії педагогічних наук України. На збори було представлено доповідь «Наукове забезпечення розвитку освіти дорослих в Україні» академіка-секретаря Відділення професійної освіти дорослих НАПН України Неллі Ничкало, в якій висвітлено такі особливі аспекти: зарубіжний досвід освіти дорослих; стан освіти дорослих у сучасній Україні; наукове забезпечення розвитку освіти дорослих у діяльності НАПН України; актуальні проблеми в розвитку освіти дорослих і науково обґрунтовані пропозиції щодо їх розв'язання.

Співдоповідачем виступила директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні імені Івана Зязюна НАПН України Лариса Лук'янова. Її виступ присвячено питанням законодавчого забезпечення освіти дорослих в Україні. Розглянуто сучасний стан і перспективи розвитку напрацювань у цій галузі. Наголошено, що останнім часом Україна здійснила важливі кроки в напрямі законодавчого забезпечення освіти дорослих.

Одним із питань програми загальних зборів НАПН України було обрання почесних академіків НАПН України. Роз-

глянувши результати голосування щодо виборів почесних академіків НАПН України, загальні збори постановили вважати обраними почесними академіками Національної академії педагогічних наук України: Аржевітіна Станіслава Михайловича (Відділення професійної освіти і освіти дорослих), Кулікова Петра Мусійовича і Півняка Геннадія Григорови-

ча (Відділення вищої освіти). Крім цього, загальні збори НАПН України прийняли постанову «Про затвердження Статуту Національної академії педагогічних наук України в новій редакції» і сам Статут (нова редакція).

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяль-

ність» щодо уточнення деяких положень та на виконання доручення Прем'єр-міністра України №40762/1-20 від 06.10.2020 р. щодо необхідності приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із Законом, виникла необхідність приведення статуту Національної академії педагогічних наук України, зареєстрованого Міністерством юстиції України від 4 квітня 2018 року №1029/5, у відповідність до зазначеного Закону України. Відповідно до ч.4 ст.18 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» рішенням загальних зборів НАПН України від 20 листопада 2020 року №1-1/2-3 затверджено статут НАПН України в новій редакції. На теперішній час статут НАПН України в новій редакції знаходиться у процесі його реєстрації у встановленому чинним законодавством порядку.

Наступні загальні збори академії, що відбудуться навесні 2021 року, буде присвячено звіту про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2020 році та завданням на 2021 рік. Тема наступного методологічного семінару – «Актуальні проблеми психологічної протидії негативним інформаційним впливам на особистість в умовах сучасних викликів».

Інф. «Педагогічної газети України»

РЕЗУЛЬТАТИ І ПЕРСПЕКТИВИ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОН УКРАЇНИ ТА НАПН УКРАЇНИ

18 листопада відбулося засідання Президії НАПН України, на якому обговорено, зокрема, питання «Про виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017-2020 роки» та «Про проект Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2021-2023 роки». Інформацію щодо цього надав перший віце-президент НАПН України, в. о. головного ученого секретаря НАПН України Володимир Луговий.

Реалізація Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017-2020 роки передбачала виконання заходів з десяти напрямів: «Загальні проблеми розвитку освітнього середня освіта», «Позашкільна освіта і виховна робота», «Професійна (професійно-технічна) освіта», «Вища освіта», «Педагогічна освіта і освіта дорослих», «Психологічний супровід освіти», «Управління освітньою та науковою діяльністю, інформаційне забезпечення освіти», «Міжнародне співробітництво» та «Проведення спільних науково-практичних масових заходів».

З-поміж загальних проблем розвитку освітнього простору одним із пріоритетних завдань було удосконалення законодавства України у сфері освіти. Вчені НАПН України спільно з фахівцями МОН України працювали над підготовкою проектів законів України «Про освіту» (закон прийнято 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII), «Про повну загальну середню освіту» (закон прийнято 16 січня 2020 р. № 463-IX), «Про фахову передвищу освіту» (від 6 червня 2019 р. № 2745-VIII), «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про внесення змін до Закону України «Про позашкільну освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», «Про освіту дорослих» тощо.

Здійснювалося розроблення концептуальних та нормативних документів у галузі освіти. Вчені НАПН України взяли участь у розробленні пропозицій до проектів державних стандартів (Державний стандарт початкової освіти,

Державний стандарт базової середньої освіти, оновлений Базовий компонент дошкільної освіти, Стандарт спеціалізованої освіти наукового спрямування тощо), стратегій (Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки, Стратегія розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року, Стратегія розвитку громадянської освіти на період до 2030 року тощо), постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, наказів МОН України, навчальних програм, професійних стандартів та ін.

Проаналізувавши результати виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на

2017-2020 роки, члени Президії академії засвідчили, що співпраця між вченими НАПН України і фахівцями МОН України відповідно до визначених у Програмі пріоритетних напрямів була ефективною, заплановані у Програмі заходи в основному виконано. Водночас існують питання, що потребують подальшого вирішення в рамках спільної діяльності стосовно усіх ланок освіти (дошкільної, початкової, базової і профільної середньої, позашкільної освіти, освіти дітей з особливими потребами, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих). Це, зокрема: реформування дошкільної освіти

та забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою шляхом ухвалення Базового компоненту дошкільної освіти; затвердження положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти, зокрема підвищення доступності шкільної освіти в умовах карантинних обмежень, незалежно від місця проживання здобувачів освіти; впровадження педагогічної інтернатури для забезпечення наставництва та підтримки молодим вчителям; впровадження особистісно орієнтованої моделі освіти для осіб з особливими освітніми потребами; реалізація пілотного проекту сертифікації педагогічних працівників тощо.

У засіданні Президії НАПН України, обговоренні першого питання взяв участь т. в. о. міністра освіти і науки України Сергій Шкарлет. Т. в. о. міністра сформулював позиції, які є ключовими у співпраці МОН України і НАПН України. «В якості очільника Міністерства освіти і науки України оцінюю НАПН України як провідного партнера в упровадженні освітньої політики нашої держави», – наголосив Сергій Шкарлет. Він зазначив, що результати співпраці МОН України і НАПН України є результативними.

Т. в. о. міністра освіти і науки України заявив: НАПН України є базовим плечем для Міністерства освіти і науки України щодо розроблення подальшої освітньої політики у різних напрямках розвитку освіти, і щиро подякував за аналітичні довідки, які подавалися на підтримку ініціатив МОН України. Сергій Шкарлет зазначив, що нині маємо ґрунтуватися виключно на позиції науки. Світ експертизи зміщується в бік наукової експертизи, в частину наукових прогнозів та наукових рекомендацій, і Україна не стоїть осторонь цих процесів. Саме тому попередня співпраця з підготовки програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2021-2023 рр. акумулювала ті ключові позиції, які вкрай потрібні державі й українській освіті.

Пресслужба НАПН України

АНДРАГОГІКА:

АКАДЕМІЧНИЙ ІНСТИТУТ –
НАДІЙНА ПЛАТФОРМА
АНДРАГОГІЧНИХ ПОШУКІВ

Ігор БАЛУБА,
керівник експертної групи з питань
розвитку кваліфікації, освіти дорослих
та педагогічної освіти Директорату
вищої освіти і освіти дорослих МОН України

Освіта дорослого населення – тема, що набирає актуальності не тільки в Україні, а й в усьому світі. Пов'язане це, передусім, з особливостями теперішнього етапу розвитку людства як цивілізації, який характеризується зростанням об'єму корисних знань, прискореним прогресом технологій, докорінними змінами у структурі ринку праці, зростанням транскордонної міграції, різноманітними демографічними тенденціями. Вже сьогодні фіксуємо стрімке зменшення потреби у робочій силі для виконання простих операцій, які можуть виконуватися машинами. В середньостроковій перспективі прогнозується зникнення багатьох традиційних професій та поява нових, характеристики яких сьогодні визначити ще неможливо. Ці та інші прояви майбутнього в сучасності зумовлюють загальну тенденцію – зміну пріоритетів у вимогах до компетентностей працівників, а відтак, – зміну парадигми системи освіти в цілому і формальної зокрема. Роль неформальної та самоосвіти освіти невпинно зростає. Навчання впродовж усього життя стає ознакою конкурентної переваги і успішності кожної особистості окремо і суспільства (країни) в глобальних світових процесах.

Саме тому створення ефективної системи освіти впродовж життя, до якої б входили усі види освіти (формальна, неформальна, самоосвіта), потужної мережі надавачів освітніх послуг, дієвих механізмів стимулів та мотивації надавати такі послуги і навчатися – є одним із першорядних завдань для нашої країни. Першим кроком в створенні такої системи є її законодавче забезпечення.

Робота над вирішенням згаданих завдань потребує насамперед кола заінтересованих сторін, партнерів, які напрацьовують спільне бачення згаданих суспільних процесів і вирішення поставлених завдань. В цьому контексті хотілося б відзначити роль і вагу Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України. Колектив інституту став локомотивом процесів пов'язаних із поширенням ідеї освіти дорослих, виявленням і залученням до роботи науковців, освітян і громадськості на усіх рівнях. Упродовж тривалого часу науковці інституту досліджують міжнародний досвід розвитку систем освіти впродовж життя в інших країнах, узагальнюють вітчизняні практики, що має вкрай важливе значення для бачення

перспектив і формування стратегії. Інститут став надійною платформою, на базі якої проходили і продовжують проходити комунікації з експертами і громадськістю, у тому числі міжнародними партнерами щодо актуальних питань освіти дорослих. Особливої уваги заслуговує залученість працівників Інституту до законодавчого забезпечення системи освіти дорослих. Упродовж усього часу роботи над проектом Закону України «Про освіту дорослих» Інститут спільно з Українською асоціацією освіти дорослих, створеною на його базі, виявилися найбільш активними і продуктивними партнерами. Численні зустрічі, постійні комунікації, спільна робота принесли очікуваний результат: законопроект представляє цілісний документ, який готовий до формального просування для його затвердження.

Саме така плідна співпраця дозволяє бути вивченим у подальшій успішній спільній роботі над вирішенням нових завдань.

РОЗВИТОК ОСВИТИ
ДОРΟΣЛИХ ПОТРЕБУЄ
НАУКОВИХ ІННОВАЦІЙНИХ
ПІДХОДІВ

Роман ГУРЕВИЧ,
академік НАПН України

Світові та євроінтеграційні процеси, нові виклики, суперечності та загрози в умовах переходу до цифрової економіки і суспільства зумовлюють необхідність якісних змін в організації освіти дорослих як невід'ємної складової освіти впродовж життя. За результатами міжнародних досліджень у країнах-членах ОЕСР у середньому 40% дорослих беруть участь у програмах освіти для дорослих, тоді як у нашій країні лише 9% дорослих охоплено нині різними видами навчання.

Найбільшу потребу доросле населення відчуває в програмах розвитку цифрових компетентностей, технологій інтерактивної взаємодії, зокрема дистанційної роботи, в тому числі учнів і студентів з особливими потребами. Водночас виявлено зростання частоти використання цифрових технологій в освітньому процесі. COVID-19, як відомо, спричинив істотні зміни у звичному способі життя та зумовив посилене бажання працівників виконувати свої обов'язки дистанційно, що, в свою чергу, вимагає додаткових навичок, адаптивності та гнучкості. Всього цього можна досягнути, беручи участь в різноманітних програмах формальної, неформальної та інформальної освіти для дорослих.

Подальший розвиток освіти дорослих в Україні закономірно пов'язаний з державною стратегією, послідовною реалізацією державної політики в сфері андрагогіки – освіти дорослих, створен-

ням необхідних соціально-економічних умов для діяльності різних громадських формувань, центрів освіти дорослих, університетів третього віку тощо. Все це, безумовно, потребує інноваційних підходів до наукового забезпечення розвитку освіти дорослих в Україні.

НОВАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ОСВИТИ ДЕРЖАВНИХ
СЛУЖБОВЦІВ

Костянтин ВАЩЕНКО,
член-кореспондент НАПН України

Професійна підготовка державного службовця є одним із стратегічних пріоритетів українського державотворення. І це – зрозуміло. Адже саме від його знань, умінь (компетенцій) та системи притаманних йому цінностей залежить ефективність прийнятих рішень, їх впровадження у суспільну практику, а від цього в свою чергу залежить рівень життя громадян, підвищення конкурентоспроможності країни.

Наділена державними повноваженнями безграмотна, некомпетентна особистість може зруйнувати будь-які, навіть найбільш перспективні плани. До того ж, побоюючись нововведень і повсякчас уникаючи їх, вона сформує навколо себе атмосферу байдужості, пасивності, зволікань та чванства. Вона викликає до себе сталу неповагу громадян, формує недовіру до владних структур, негативну оцінку їх діяльності. Відсторонення подібних управлінців від державної служби є першочерговим завданням очищення влади, підвищення ефективності державного управління.

Україна потребує сьогодні управлінських кадрів нової якості, здатних забезпечити соціально-економічний розвиток як регіонів, так і України в цілому, здійснювати професійну управлінську діяльність в умовах ризиків і викликів, які постійно постають перед нашою державою. Все це потребує формування ефективної системи професійного навчання, зміни формату підготовки сучасних посадовців, запровадження нових стандартів професійної освіти у сфері публічної служби.

Стратегією реформування державного управління України на період до 2021 року реформування системи професійного навчання визначено одним із пріоритетів модернізації державної служби та управління людськими ресурсами в державних органах. На виконання Стратегії Урядом України схвалено Концепцію реформування системи професійного навчання та план заходів з її реалізації, а також затверджено нове Положення про систему професійного навчання. Важливо, що зазначені проекти урядових рішень пройшли фахові й ґрунтовне обговорення у Відділенні професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Серед новітніх вітчизняного законодавства – створення національ-

ної системи кваліфікацій, розроблення та затвердження професійних стандартів, оцінювання професійних кваліфікацій відповідно до професійних стандартів, забезпечення безперервної освіти шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, підтвердження результатів неформальної та інформальної освіти, впровадження накопичувальної системи кредитів (ЄКТС), впровадження стандартів забезпечення якості освіти і освітньої діяльності та їх моніторинг тощо. З цих питань розвитку освіти дорослих плідною є наша співпраця з Відділенням професійної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Професійний стандарт у державній службі має стати основою для формування професійних кваліфікацій державних службовців, прогнозування та планування потреби в кадрах, їх відборі на державну службу, оцінюванні результатів службової діяльності, визначенні потреб у їх професійному навчанні, розробки навчальних програм, а також слугувати орієнтиром для підтвердження результатів неформального навчання державних службовців, забезпечивши їх безперервну освіту впродовж службової кар'єри.

СТВОРИМО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
ЦЕНТР МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Станіслав АРЖЕВІТІН,
почесний академік НАПН України

Передусім висловлюю щире подяку Відділенню професійної освіти і освіти дорослих за рекомендацію моєї кандидатури для обрання Почесним академіком НАПН України. Сердечно дякую академікам, членам-кореспондентам НАПН України та усім учасникам загальних зборів, які одноставно підтримали цю пропозицію. Обіцяю не осоромити свій радничий голос в НАПН України задля примноження української педагогічної спадщини!

На мою думку, не випадково останні загальні збори нашої академії присвячено проблемі наукового забезпечення розвитку освіти дорослих в Україні. Переконаний, що лише системні заходи на загальнодержавному, регіональних та локальних рівнях можуть пробудити інтерес в усіх регіонах до розуміння важливості освіти дорослих у просвітництві різних категорій населення.

Упродовж багатьох років приділяю багато уваги розв'язанню цієї проблеми у великому гірському селі Колочава. Заснована мною Краєзнавча школа цілеспрямовано здійснює педагогічно-просвітницьку діяльність на Закарпатті та в інших регіонах України. За моєю ініціативою у співпраці з громадськими організаціями створено десять музеїв. Ми здійснили музефікацію педагогічної спадщини на прикладі цього села.

Важливе історико-педагогічне значення має авторський видавничий проєкт у десяти томах з історії верховинського села Колочава, зо-

крема «Шкільництво: Історія верховинського села Колочава». Ця книга – своєрідний путівник не лише по 150-річній шкільній справі Колочава, а й по 350-річчю розвитку шкільництва на Міжгірщині та Закарпатті. Ми створили документальний фільм «Колочавський вчитель» (присвячений століттю історії шкільництва в селі). Упродовж багатьох років видається газета-літопис «Нова Колочава». З 2006 року вона доставляється в кожну домівку села. Уже багато зроблено й водночас є чимало творчих задумів на майбутнє.

Вважаю, що проблемам освіти дорослих необхідно приділяти значно більше уваги. Це має стати одним із важливих напрямів державної політики. Підтримую ініціативу Відділення професійної освіти і освіти дорослих та Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України щодо створення Всеукраїнського центру музейної педагогіки. Такий центр може стати інноваційним осередком наукових досліджень та науково-видавничої діяльності, що сприятиме подальшому розвитку музейної педагогіки в нашій державі. Згодом такий центр може стати міжнародним.

СИНЕРГІЯ У СФЕРІ ОСВИТИ
ДОРΟΣЛИХ: ЩЕ ОДНА
ІСТОРІЯ УСПІХУ

Олег СМІРНОВ,
директор представництва
DVV International в Україні

Співпраця Національної академії педагогічних наук України, безпосередньо Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна (далі – ІПООД), і Представництва німецької неурядової організації «Німецьке об'єднання народних університетів» DVV International в Україні триває з середини 2014 року.

Одним із перших результатів кооперації стало об'єднання всіх зацікавлених організацій, навчальних закладів і фахівців у Промадську спілку «Українська асоціація освіти дорослих» навесні 2015 року, яка сьогодні є потужною рушійною силою у формуванні законодавчих умов освіти дорослих в країні як на національному рівні, так і на рівні муніципалітетів і локальних територіальних громад. Провайдери, об'єднані у спілку, представляють майже всі регіони країни, та різноманітність послуг, які пропонуються різним цільовим групам.

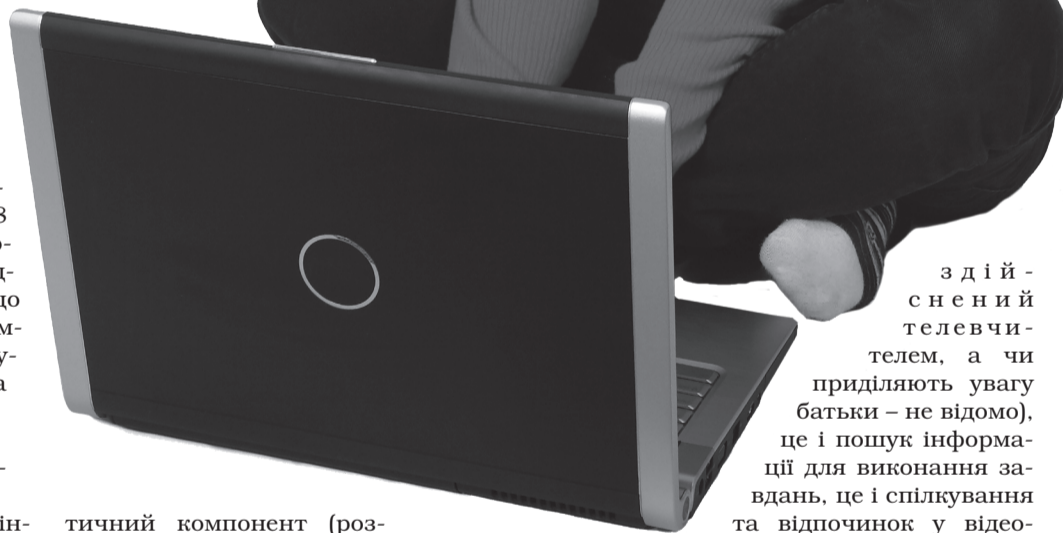
Останні два роки спільні зусилля було спрямовано на діяльність на різних рівнях. Особливу увагу було приділено роботі над оновленою Концепцією освіти дорослих в Україні, до створення якої долучилися провідні фахівці ІПООД. На окремих етапах було долучено експертний досвід інших стейкхолдерів, як представників різних гілок виконавчої влади, так і представників громадянського суспільства. Концепцію було обговорено

КІБЕРПІДЛІТОК І БАТЬКІВСЬКІ СТРАТЕГІЇ У ВІДПОВІДЬ НА ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ СУСПІЛЬСТВА

Країна вступила в інтенсивний період цифрової трансформації в умовах війни, багатьох криз і реформ. Особливе завдання суспільства в цей період – створити безпечні умови для розвитку дитини. Що зроблено за підсумками досить складного пандемічного 2020 року і які головні тренди року нового? На думку науковців соціальних і політичних психологів, є два головні напрями інтеграції зусиль усього суспільства: безпека і здоров'я.

Безпека і медіаграмотність як її ключова складова. Протягом останнього року прийнято Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (Указ Президента України від 25 травня 2020 р. № 195/2020), в якій наголошено на тому, що «формування безпечного і здорового освітнього середовища вимагає вирішення низки проблем, зокрема, пов'язаних із фізичним, психологічним насильством та булінгом (цькуванням), безвідповідальним використанням Інтернету, недостатньою готовністю педагогічних працівників запобігати та протидіяти насильству». Серед причин цих проблем зазначено «уразливість дітей шкільного віку під час використання Інтернету, нестача навичок безпечної поведінки в інформаційному середовищі, неконтрольований доступ до Інтернету...», а також «недостатній рівень ефективності освіти, яка забезпечує соціальний і здоров'язбережувальний компоненти навчання, медіа- та цифрову грамотність учнів...». Основи і принципи медіаграмотності віднесено до складу цифрової компетентності в новому професійному стандарті вчителя, який широко обговорювала педагогічна громадськість в цьому році. У Державному стандарті базової середньої освіти (Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 р.), який має застосовуватися з 1 вересня 2022 р., передбачено формування таких вмій, що є наскрізними в усіх ключових компетентностях, і традиційно описують складові медіаграмотності, а саме: «розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію» – у складі уміння читати з розумінням; «розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації» – у складі уміння критично і системно мислити. Загалом у державному стандарті велику увагу приділено саме медіатексту, цей термін згадується в документі понад півтисячі разів! Усе це свідчить про інтенсивне зростання суспільного запиту на медіаосвіту, формування в педагогів медіаграмотності, а відтак – необхідність цілеспрямованого підвищення кваліфікації саме в цьому напрямі. Ця позитивна тенденція викликає одночасно і тривогу, адже при зростанні конкуренції і необхідності отримання швидкого результату існує ризик вихолення медіаосвіти та ігнорування її науково обґрунтованих і доказово підтверджених моделей, що пройшли тривалу експериментальну перевірку. Медіаосвіту і підвищення медіаграмотності населення не може бути зведено до боротьби з фейками, як одним із деструктивних викривлень

інформаційного простору. Це найбільш очевидний, дійсно потрібний компонент і, що приховувати, політично вигідний, адже в епоху пандемії стало абсолютною очевидністю, якою токсичною може бути інформація за умови її безграмотного використання. Але лише боротьбою з фейками (тобто підробками, як і іншими формами дезінформації) медіакультуру населення і навіть медіаграмотність, як первинну її складову, не підвищити. Тому потрібно дуже серйозно працювати над роз'ясненням суті понять, основ і принципів медіаграмотності, як частини цифрової компетентності вчителя, щоб уникнути ризику підміни понять у тих швидких формах підвищення кваліфікації, які можуть підкупати легкістю отримання сертифікатів. Сертифікат про медіаграмотність іще не говорить про її досягнення, це зрозуміло. Але є інший аспект. Медіаграмотність не вичерпується вмінням користуватися Zoom, GoogleClass чи іншими електронними ресурсами, які стали майже повсюдними в умовах вимушеного переходу до дистанційної освіти. Це лише технічний компонент медіаграмотності. Сучасні моделі медіаінформаційної грамотності, визнані ЮНЕСКО і рекомендовані до практичного застосування на глобальному рівні, включають, крім технічного, ще кри-

тичний компонент (розрізнення, розуміння і оцінювання достовірності медіатекстів), який у цифрову добу є найбільш впливовим на світоглядні позиції, цінності та громадянську ідентичність людини, а також творчий компонент, який забезпечує як самовираження особистості в інформаційному просторі, так і конструктивне використання медіа для досягнення суспільно значущих цілей. Кожна з медіаосвітніх компетентностей має психологічне підґрунтя – психологію розвитку і вікову періодизацію медіаризиків, психологію медіатворчості, когнітивну і соціальну психологію інформаційної поведінки. Тому варто піднімати питання про необхідність підвищення медіапсихологічної компетентності педагога, який має бути експертом у питаннях впливу медіа та інформаційного простору на розвиток дитини, враховувати реальність цифрової трансформації людства у своїх щоденних професійних практиках.

Розвиток медіапсихологічної компетентності в найближчій перспективі має стати одним із провідних напрямів роботи центрів професійного розвитку педагогів, системи психоло-

гічної служби освіти. Чому? Медіакультура і здоров'я. Унаслідок карантинних обмежень заради збереження життя людей людство занурилося в цифрову дистанційність. У більшості дітей істотно змінилася картина екранних практик. Дистанційні форми навчання – це і синхронне проведення занять з класом, коли дитина сидить перед екраном, це і телеуроки, коли дитина перед екраном (контроль за тим, чи виконує вона руханку, не може бути

не менший, чим у розшифровці геном різних штамів коронавірусів. Як мають дорослі враховувати нові ризики і компенсувати втрати повноформатного спілкування, заміни його полегшенням екранним аналогом уявного простору? Це питання батьківської медіаосвіти. Відповідальне батьківство в цифрову епоху потребує цифрової і медійної грамотності, це складова характеристика загального рівня медіакультури суспільства. А медіакультура загалом – це і зброя в гібридній війні, яка зробить нерезультативними ворожі інформаційно-психологічні операції. Це і спосіб захисту здоров'я від токсичних інформаційних впливів і кібервтручань.

Як вберегти дитину від кібервтручань – специфічних мережевих ризиків, імовірність яких збільшується пропорційно збільшенню часу перебування в Інтернеті? Це секстинг і навіязування дитині невідповідного віку сексуалізованого контенту, дитяча порнографія, порнопомста. Це знуцання в соціальних мережах, кібербулінг, кібершахрайство, зваблення азартними іграми, економічна кіберексплуатація дітей і підлітків. Не знято з порядку денного і проблему формування інтернетзалежності, втрати мотивації і втечі підлітків у віртуальний світ. Більшість батьків зовсім мало поінформовані про ці реальні загрози, а головне про те, що робити для забезпечення дитини. Адже лише розповідями про страшний і небезпечний віртуальний світ та ризики в ньому дитину не захистиш, потрібно змалечку давати їй психологічні інструменти самозахисту. А розроблення цих сучасних і компактних медіаосвітніх засобів, що легко інтегруються в різні освітні галузі має спиратися на наукові медіапсихологічні дослідження. Для наукового обґрунтування нових медіаосвітніх засобів лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти в межах всеукраїнського експерименту розпочала діагностично-розвивальний проєкт «Медіаграмотність та інформаційна безпека в часі пандемії» для школярів 7-10 класів. Діагностична частина його – масове багатостанне опитування, яке дало можливість обговорити з дітьми широке коло питань – від зміни медіапрактик і ставлення до карантинних обмежень до візуальної мови і міфологізації ковіду, від особливостей опосередкованого екраном спілкування до уявленн про роботизоване майбутнє і зв'язок із психологічним благополуччям і добрим самопочуттям. У наступному році трендом має стати здоров'язбережувальна медіаосвіта, спрямована на посилення медіаімунітету, позитивного бачення життя, здорових стратегій взаємодії із медіапростором.

Більшість дітей, які пройшли медіаосвітні курси, знають правило білборда: «Не розміщуй в мережі те, що не хочеш побачити на величезному плакаті при вході в школу». Це правило має стати частиною сімейної медіакультури, адже діти сьогодні стають учасниками інформаційного простору ще в дошкільному віці.

Любов НАЙДЬОНОВА,
член-кореспондент НАПН України,
заступник директора з наукової роботи
Інституту соціальної та політичної психології
НАПН України, член Громадської ради
при Національній раді України
з питань телебачення і радіомовлення

здійснений телевізійним, а чи приділяють увагу батьки – не відомо), це і пошук інформації для виконання завдань, це і спілкування та відпочинок у відеоформаті – все перед екраном більшого чи меншого розміру. Збільшилася тривалість перебування в експозиції екранів, зменшилося різноманіття щоденних реальних дій і рухів, збіднілися сенсорні стимули при спілкуванні, адже екрани не передають запахи, не працюють щодо позаекранної реальності рецептори температури і вібрації, кінестетичні і тактильні відчуття. Ми відчуваємо, що діти нібито прикуті до екранів, але як спрогнозувати наслідки цього вимушеного дистанційного буму, зміщення в цифру основних видів дитячої діяльності? Які наслідки заміна збагаченого середовища екраном матиме для фізичного і психічного здоров'я та розвитку дитини? От, наприклад, чи виконує спілкування, опосередковане екраном комп'ютера або смартфона, функції зони найближчого розвитку для психіки дитини? Чи однаково формуються наукові поняття, коли дитина сама робить дослід з матеріалами, або коли вона переглядає демонстрацію відео? Ці всі питання експериментальної медіапсихології. Попит на доказові знання в цій сфері, на нашу думку,

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Для з'ясування особливостей дистанційного навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) під час карантину співробітники відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України провели анкетування вчителів експериментальних навчальних закладів різних регіонів України. Як показали його результати, учителі, учні та їхні батьки виявилися не зовсім готовими до такої тривалої форми освіти взагалі та до дистанційного навчання і вивчення іноземної мови зокрема. Ураховуючи відсутність попереднього досвіду масштабного переходу на дистанційне навчання, педагогам знадобився деякий час для вивчення, аналізу та вибору технологій, методів і засобів дистанційної освіти. Найбільш готовими до дистанційного навчання усе-таки виявилася більшість учнів, проте не всі. Школярам було легше використовувати уже відомі їм платформи, з якими вони працювали раніше під час навчання до карантину.

Найважче було батькам учнів, які повинні були поєднувати виконання своєї професійної роботи в дистанційному режимі з хатніми обов'язками та допомогою дітям в організації їхнього навчання, зокрема з виконанням уроків. Опитані вчителі особливо відзначують батьків учнів початкової школи, без підтримки та допомоги яких педагоги не змогли б ефективно виконувати свою роботу, а діти засвоювати навчальний матеріал.

Під час дистанційного навчання в основному вчителі користувалися: платформою «Google Classroom» (100%) для передачі інформації, перевірки робіт, проведення тестування й оцінювання учнів. На платформах «Skype» (11,1%) і «ZOOM» (44,4%) педагоги проводили онлайн-уроки, відеоконференції та індивідуальні консультації. Також використовувалися програми для тестування «quizizz.com» (22,2%), освітні ресурси «ProfeDeEle» (11,1%), «Aprenderespañol» (11,1%), «Lingolia» (11,1%), «VideoEle» (11,1%), «ZOOM» і «Skype» виявилися зручними для пояснення нового матеріалу, контролю виговори, для вироблення навичок читання й аудіювання, для практики говоріння. Серед інших освітніх платформ названо: Express DigiBooks (77,8%), Viber (44,4%), МійКлас (44,4%), На Урок (33,4%), Youtube (22,2%), Liveworksheets (11,1%). Використовувалися також відеоуроки офіційного телевізійного каналу МОН України і ТК «Рада».

Зокрема, платформа Google Classroom, яку найбільше вподобали вчителі іноземних мов ЗЗСО, виявилася зручною та простою у використанні. Плюсами є те, що всі завдання зібрано в одному місці, учні отримують нагадування про здачу домашніх завдань, учитель має можливість бачити всі оцінки учня за всі завдання та надавати зворотній зв'язок, вчасно повідомляти батьків про успіхи їхніх дітей. Учні можуть прикріплювати виконані завдання в різних форматах. До мінусів платформи педагоги віднесли її перевантаження та зникнення файлів. Більшість опитаних учителів планує користуватися цією платформою і в наступному навчальному році.

У процесі дистанційного навчання використовувалися як синхронні засоби навчання (Zoom, Skype, Google Classroom, Viber відеозв'язок), так і асинхронні (електронна пошта, блоги, онлайн відео-уроки, матеріали для опрацювання, в тому числі у вигляді аудіо- та відеофайлів, на які діти записували свої відповіді та надсилали вчителю).

Для забезпечення зворотного зв'язку з учнями вчителі широко застосовували електронну пошту. Зокрема, Інтернет надавав доступ до віддалених баз даних, інформаційно-довідкових систем, бібліотек при вивченні іноземних мов (електронні підручники, відеоматеріали, комп'ютерне тестування, контроль і самоконтроль знань) і можливість онлайн-зв'язку (сучасні технології забезпечують управління екраном комп'ютера: створення схем і рисунків на відстані, передачу фотографічного і рукописного матеріалу).

Основні методи дистанційного навчання, які були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

ні були використані в роботі, – це бесіди, рольові ігри, дискусії, проектні роботи, методи стимулювання і мотивації навчання, контролю й самоконтролю (зокрема письмового). У початковій школі найбільш ефектив-

СПІВЧУТТЯ

ВІТЧИЗНЯНА ПЕДАГОГІЧНА НАУКА ЗАЗНАЛА НЕПОПРАВНОЇ ВТРАТИ – ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ ОДНА З ЇЇ КОРИФЕЇВ, САВЧЕНКО ОЛЕКСАНДРА ЯКІВНА

Масштабність постаті Олександри Яківни визначають її фундаментальні праці у галузі дидактики, методики початкового навчання, її управлінська й організаційна діяльність, створена нею наукова школа, численні підручники, посібники, книги для читання та розвитку дітей.

Діяльність Олександри Яківни визначила цілу епоху становлення вітчизняної освітньої науки. Глибокий вчений, академік-засновник Національної академії педагогічних наук України, заступник міністра освіти і науки України (1995-2000), віце-президент Національної академії педагогічних наук України, головний науковий співробітник відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, вона всі сили спрямовувала на розбудову педагогічної науки та освітньої галузі незалежної України. На її підручниках виросло не одне покоління українських дітей, а її основоположні ідеї сприяли формуванню фаховості численних українських вчителів.

Савченко Олександра Яківна – Заслужений працівник освіти України, нагороджена Орденом княгині Ольги I, II, III ступенів, Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня, численними державними й галузевими нагородами.

Пам'ять про Олександру Яківну житиме у серцях усіх, хто її знав, а її інтелектуальний доробок увійде до культурного скарбу нації.

Національна академія педагогічних наук України висловлює глибоке співчуття рідним та близьким Олександри Яківни...

Президія НАПН України

Валерій РЕДЬКО,

завідувач відділу навчання іноземних мов

Тамара ПОЛОНСЬКА,

старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України

ОБРАНИЦЯ ДОЛІ До ювілею Надії Скотної

Надія Скотна належить до такого кола ректорів, які світяться розумінням передусім складних справ. Так і видається: вона добре розуміє того, хто очікує від неї слова розради.

На все життя зберегла Надія Володимирівна любов до рідного містечка Гребінки, що на Полтавщині, де народилася і провела перші роки життя... 1973 рік окреслив її перші мрії, що збулися. Тоді вона блискуче закінчила Лубенську середню школу № 1 й порадувала матусю Віру та батька Володимира Коршака, тримаючи в правиці золоту медаль... А тогорічний першопересень зустріла в столиці над Дніпром, бо стала студенткою філософського факультету Київського державного університету імені

Т. Г. Шевченка. В його стінах навчалася за фахом «Психологія» у відомих педагогів – Леоніда Бурлачука, Володимира Роменця, Людмили Марісової, Маї Вовчик-Блакитної, Миколи Корнева, Маї Алексеевої. Окреме слово її вдячності належить адресувати професору Валерію Терещенку з роду славнозвісних українських меценатів, а також неповторному лікувальнику Миколі Амосову, який читав лекції майбутнім психологам...

Радості не було межі, коли 1978-го здобула фах психолога, викладача психологічних дисциплін. Тоді й була скерована на роботу в Дрогобицький державний педагогічний інститут імені Івана Франка на кафедрі психології. В 1979–1983 рр. навчалася в аспірантурі в українській столиці... В рідному Храмі науки імені Тараса Шевченка 12 травня 1988 року успішно захистила кандидатську дисертацію з вікової та педагогічної психології.

Навчально-виховний і науково-освітній Храм, якому в 1954 році було присвоєно ім'я Івана Франка, став для Надії Скотної школою професійного гарту: саме тут вона пройшла шлях від викладача до професора. Пригадує: трепетно вчитувалася в Постанову № 461 від 15 квітня 1940 року, підписану Павлом Тичиною про створення учительського інституту в Дрогобичі. А у вересневий день 1998 року Постановою № 1382 Кабінету міністрів України відбулася реорганізація інституту в університет і Франкове місто стало справжнім університетським центром!

На її очах Франкова святиня зміцнювала свої складові: збільшувалася кількість спеціальностей, збагачувалася матеріальна база, що дало можливість у червні 2010 року акредитувати університет за четвертим рівнем. Звісно, тут чільна заслуга належить багаторічному рек-

торові Валерію Скотному (1948-2011), який від січня 1989 очолював авторитетний заклад...

А 25 квітня 2012 року – на альтернативній основі – конференція трудового колективу обрала Надію Скотну. Надії Володимирівні вдалося зберегти плодотворні традиції, започатковані її незабутнім попередником. І тут дався взнаки набутий досвід. Адже вона від 1999 році очолювала один із найбільш потужних університетських осередків – соціально-гуманітарний факультет, а від 2003 року також кафедру практичної психології. Знаменним для неї як науковця став вересень 2005 року, коли успішно захистила докторську дисертацію у галузі філософії освіти на тему «Особа в розколотій цивілізації: світогляд, проблеми освіти і виховання» (науковий консультант – Микола Михальченко). А офіційними опонентами виступили професори Василь Кушеревець, Володимир Рижко та Микола Євтух.

23 червня 2016 року Надію Скотну вдруге було обрано на посаду ректора.

Наукові зацікавлення Надії Скотної пов'язані з теоретичним осмисленням сутності самовизначення особистості в цивілізаційному вимірі. Чи варто продовжувати бесіду про її актуальне звучання? Мабуть, ні, бо хто нині не розмірковує про роль особистості в реалізації духовних устремлень у всеукраїнському державному масштабі! Загалом доробок доктора філософських наук Надії Скотної – вагомий. Означений вище проблематиці присвячено понад 140 наукових публікацій. З-поміж багатьох праць варто виокремити монографію «Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії» (2005). Широкий розголос викликали колективні монографії «Духовне життя українського суспільства: теоретико-ме-

тодологічні та онтологічні проблеми розвитку» та «Філософія. Пізнання. Наука». Готується й нова книжка. Адже цієї осені своєрідний ювілей – 80-річчя заснування Дрогобицького університету, який відіграє важливу роль у всіх виявах духовного й матеріального життя.

В особі Надії Скотної органічно поєднуються авторитетний носій філософії як науки, обдарований педагог вищої школи, вдумливий організатор навчально-виховного процесу. Тому й не дивно, що авторитетні українські й зарубіжні науковці високо оцінили її внесок у розробку інтердисциплінарної проблематики. Це, зокрема, такі вчені: Н. Ничкало, О. Вишневецький, Л. Краснова, М. Михальченко, В. Андрущенко, В. Вандишев, Р. Гром'як, В. Кремень, В. Качкан, Є. Тоцький, Ю. Кучмашевський, А. Крицький, Я. Гжесяк, В. Гжежчук.

Як керівник університету Надія Скотна здійснює результативну міжнародну співпрацю зі спорідненими освітньо-культурними осередками Австрії, Німеччини, Польщі... Надія Володимирівна повсюди й завжди горнеться до діла. Звісно, якщо воно утверджує процес формування у вищій школі атмосфери довіри, всебічного розгортання особистих ініціатив, усіякого заохочення до творчості як колег, так і студентської молоді...

Віриться: рання осіння теплість додасть Надії Скотній снаги плекати те, що лежить на відстані серця. Лийбонь передусім йдеться про Дрогобицький університет, який нині постає одним з кращих в Україні.

Многая і блага я літ! З роси і води!

Микола ЗИМОМРЯ,
завідувач кафедри германських мов
і перекладознавства Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка

АНОНС ПОДІЇ

23 грудня 2020 року о 14 год. відбудеться відеозустріч з представниками компанії Plagiat.pl (Варшава), у ході якої буде розглянуто такі питання: розвиток співпраці у межах укладеного 27 червня 2018 року Меморандуму про співробітництво між Національною академією педагогічних наук України та Товариством з обмеженою відповідальністю «Плагіат»; обговорення імплементації найкращих в Україні технологічних і процедурних рішень попередження плагіату в наукових роботах; практичні поради і приклади; презентація нових технологій; методологія оцінки робіт з використанням антиплагіатної системи; роль автора, наукового керівника і закладу в даному процесі.

Спікер: Тахмазов Алі, виконавчий директор Plagiat.pl (Варшава). Посилання на зум: <https://us02web.zoom.us/j/86017962699> (вхід без пароля).

У зустрічі від Plagiat.pl братимуть участь: Тахмазов Алі, виконавчий директор Plagiat.pl (Варшава); Маєвський Максим, директор Представництва Plagiat.pl в Україні (Львів); Ганець Наталія, менеджер з розвитку Представництва Plagiat.pl в Україні.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ОСВІТИ

На початку 2021 року вийде друком «Енциклопедія освіти», підготовлена вченими НАПН України. «Енциклопедія освіти» – довідкове видання, в якому міститься близько 1500 статей, що висвітлюють проблеми історії, теорії і практики української освіти, поняттєво-термінологічні засади педагогічної й психологічної наук; сучасні освітні парадигми та концепції; освітній процес у закладах освіти різних рівнів і типів, особливості зарубіжних систем освіти; персоналізовану інформацію про педагогів і громадських діячів, котрі сприяли розвитку освіти в Україні; інформацію про суміжні галузі науки, що мають вагоме значення для становлення інноваційної людини, формування конкурентоспроможного людського капіталу.

Видання адресоване вченим, учителям, викладачам, вихователям закладів освіти різних рівнів, психологам, соціальним працівникам, управлінцям, здобувачам освіти, батькам, широкому загалу українського суспільства, міжнародної спільноти, української діаспори, усім, хто цікавиться питаннями навчання, виховання і розвитку особистості.

У грудні 2020 року вийшов новий посібник з методики навчання математики «Нова українська школа: методика навчання математики у 3–4 класах загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів». Його автори – науковці НАПН України – С. О. Скворцова, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри математики та методики її навчання Південно-українського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, і О. В. Онопрієнко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Посібник виборов перемогу на конкурсі рукописів, одержав гриф МОН України (лист МОН України від 13.10.2020 № 1/11-7033), виданий за державним замовленням і буде надісланий у кожен школу країни.

